

MEDEDELING

OP NAAR EEN LIMBURGSE LIBELLENATLAS

Vanaf 1990 wordt in Limburg intensief naar libellen gekeken. Sindsdien zijn meer dan 190.000 waarnemingen in de database terecht gekomen. Het Limburgse libellenwerk startte in 1997 met een oproep in het Maandblad (HERMANS, 1997) en het verschijnen van de eerste werkatlas (HERMANS *et al.*, 1998).

In 2004 verscheen een tweede werkatlas (HERMANS *et al.*, 2004). Daarna is door verschillende leden van de libellenstudiegroep gewerkt aan het wegwerken van witte vlekken op de kaart. Het wordt nu tijd om de balans op te maken en de laatste stappen te zetten in de richting van een verspreidingsatlas van de Limburgse libellen.

Als basis voor de atlas dient de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB), waarin alle waarnemingen van gegevensverzamelende organisaties zijn opgenomen, ook die van het Natuurhistorisch Genootschap. Tijdens het uitwerken van de gegevens van de Vuurlibbel (*Crocothemis erythraea*) (AKKERMANS *et al.*, 2011) bleek het aantal waarnemingen na ontdebelling bijna gehalveerd. Dit geldt vermoedelijk voor alle libellensoorten, zodat er op dit moment waarschijnlijk ruim 100.000 unieke Limburgse libellenwaarnemingen zijn. Ter vergelijking: de werkatlas uit 2004 was gebaseerd op 64.000 waarnemingen.

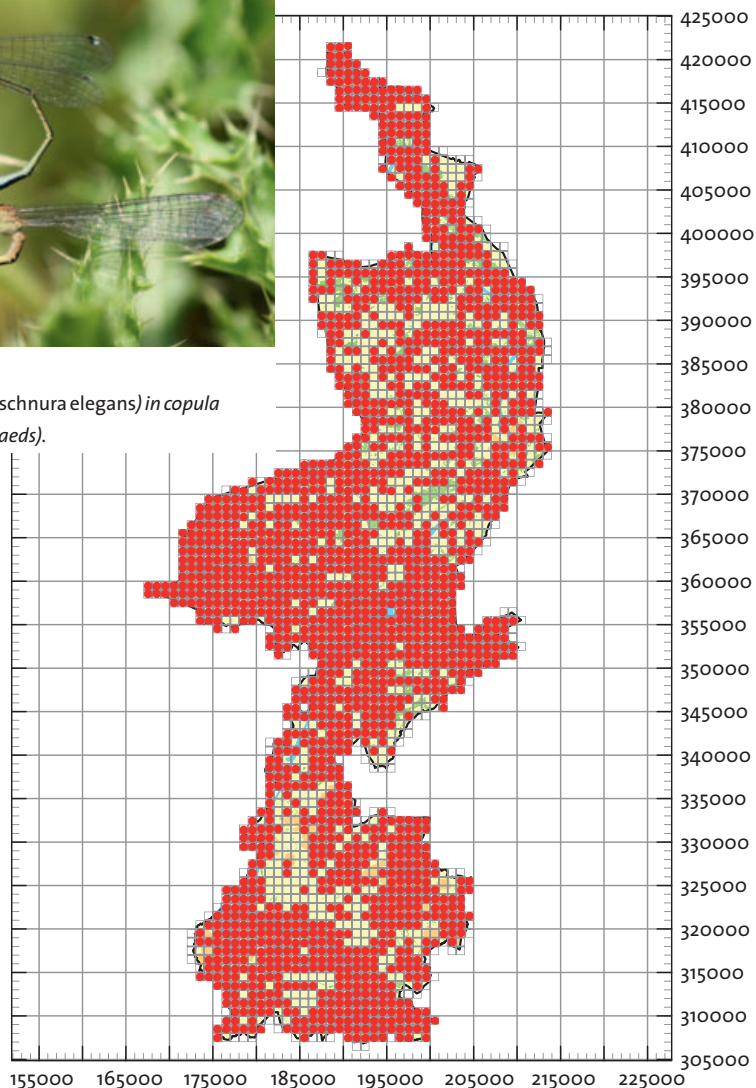
In de periode 1990-2010 zijn iets meer dan 60 soorten libellen voor Limburg opgegeven. De gegevens moeten echter nog worden gevalideerd en bewerkt. De waarnemingen dienen kritisch bekeken te worden en waar nodig bij de waarnemer te worden nagetrokken. Hoewel soorten als Noordse winterjuffer (*Sympecma paedisca*) of Groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) vroeger in Limburg zijn waargenomen, berusten recente opgaven vermoedelijk op determinatie- of invoerfouten. Daarentegen is de Limburgse nummer 1, het Lantaarntje (*Ischnura elegans*) [figuur 1], meer dan 15.000 keer waargenomen. Naast het Lantaarntje zijn nog drie soorten meer dan 10.000 keer gemeld, in afnemende volgorde: Gewone oeverlibel (*Orthetrum cancellatum*), Azuurwaterjuffer (*Coenagrion puella*), en Watersnuffel (*Enallagma cyathigerum*).

Uit 1857 van de 2485 geheel of gedeeltelijk

FIGUUR 1

Lantaarntje (*Ischnura elegans*) in copula
(foto: Rob Geraeds).

FIGUUR 2

Limburgse kilometerhokken met libellenwaarnemingen (Bron: NDFB / NatuurBank Limburg).

in Limburg gelegen kilometerhokken zijn libellenwaarnemingen gerapporteerd. Dit komt overeen met een dekking van 75%. Ten opzichte van de werkatlas uit 2004 is er een behoorlijke inhaalslag gemaakt. Toch moeten nog 628 witte hokken worden gevuld [zie figuur 2]. Kortom in de komende jaren is een inhaalslag nodig. Uw hulp is daarbij onmisbaar. Inleveren van waarnemingen kan op twee manieren:

- op papier naar Jan Hermans, Hertestraat 21, 6067 ER Linne
- digitaal per email naar Frans Mertens, f.mertens@home.nl.

Reinier Akkermans, Frans Mertens,
Rob Geraeds, Jan Hermans &
Victor van Schaik

Literatuur

- AKKERMANS, R.W., R.P.G. GERAEDS & V.A. VAN SCHAIK, 2011. De opmars van de Vuurlibbel in Limburg. Natuurhistorisch Maandblad 100 (in prep.).
- HERMANS, J.T., 1997. Op weg naar een atlas van de Limburgse libellen. Een oproep tot medewerking. Natuurhistorisch Maandblad 86(4): 60.
- HERMANS, J.T., R. KETELAAR, R. KLEUKERS & M. VAN DER WEIDE, 1998. Werkatlas Libellen in Limburg, Natuurhistorisch genootschap in Limburg, De Vlinderstichting, EIS-Nederland, Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Maastricht.
- HERMANS, J.T., R.W. AKKERMANS, F. MERTENS, J. VAN DER WEELE & H.W.G. HEIJLIGERS, 2004. Werkatlas Libellen in Limburg. Inventarisatiegegevens 1977-2003. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.